

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αθήνα, 25-10-2021

I. Επί του ερωτήματος.

Μου ζητήθηκε να γνωμοδοτήσω, εάν ο Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, δύναται να εκφέρει κρίση αναφορικά με το περιεχόμενο απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων, που αφορά στην αξιολόγηση δυνάμει των διατάξεων του ν. 4692/2020, όπως ισχύει και να αναπέμψει την απόφαση αυτή για νέα κρίση.

II. Επί του ισχύοντος πλαισίου.

Το βασικό ζήτημα, το οποίο πρέπει να διαγνωστεί, προκειμένου να απαντηθεί το ως άνω ερώτημα αφορά στην αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου και εν προκειμένω του Γενικού Γραμματέα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, να διατυπώσει κρίση επί αποφάσεως του Συλλόγου Διδασκόντων στα πλαίσια της διαδικασίας, που διαμορφώνεται από τον ν.4692/2020. Η απάντηση δε στο ερώτημα αυτό πρέπει να αναζητηθεί αφενός στις οργανικές διατάξεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και αφετέρου στις διατάξεις, που διέπουν την διαδικασία αξιολογήσεως, όπως περιγράφεται στον ν.4692/2020.

Το αρ.6 του ΠΔ 84/2019 προβλέπει την σύσταση της Γενικής Γραμματείας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής. Το εν λόγω άρθρο προβλέπει: «1. Συνιστάται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, στη νέα Γενική Γραμματεία μεταφέρονται, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων, οι παρακάτω υπηρεσίες του π.δ. 18/2018 (Α' 31): (α) η Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης,

(β) η Γενική Διεύθυνση Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, (γ) η Γενική Διεύθυνση Διεθνών, Ευρωπαϊκών Θεμάτων, Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, (δ) η Αυτοτελής Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης, (ε) η Αυτοτελής Διεύθυνση Συγκέντρωσης, Υποβολής Παραστατικών και Λοιπών Θεμάτων, (στ) το Αυτοτελές Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού Περιφερειακών Υπηρεσιών, (ζ) το Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης Προσφύγων και (η) οι δεκατρείς (13) Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».

Περαιτέρω, το άρθρο 1 της υπ' αρ. 1614/Υ1/8-1-2020 (ΦΕΚ Β' 8/10.01.2020) Υπουργικής Απόφασης απαριθμεί κατά τρόπο αποκλειστικό το δικαίωμα υπογραφής με εντολή Υπουργού και εντολή Υφυπουργού. Συγκεκριμένα, προβλέπεται: «Μεταβιβάζουμε στους Γενικούς Γραμματείς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων το δικαίωμα να υπογράφουν «Με εντολή Υπουργού» και «Με εντολή Υφυπουργού», κατά περίπτωση: Α) Αποφάσεις, πράξεις και έγγραφα που εκδίδονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και αφορούν στα ακόλουθα θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας, στην οποία προΐστανται: 1. Εισηγήσεις για την έκδοση εγκυκλίων και παροχή οδηγιών και πληροφοριών προς όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, κεντρικές και περιφερειακές, συμπεριλαμβανομένων των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης και των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και προς τα Ν.Π.Δ.Δ., που εποπτεύονται από αυτό, για την ορθή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, τον προγραμματισμό και τον συντονισμό της δραστηριότητάς τους, με σκοπό την αποτελεσματική υλοποίηση των σχεδιαζόμενων κυβερνητικών πολιτικών, την εξειδίκευση των στρατηγικών στόχων της, τη διαχείριση ενδεχόμενων κρίσεων ή κινδύνων και την εύρυθμη και παραγωγική λειτουργία τους. 2. Εισηγήσεις για την έκδοση εγκυκλίων και παροχή οδηγιών και πληροφοριών προς τα Ν.Π.Δ.Δ., που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, για την ορθή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας. 3. Εισηγήσεις για την υποβολή ερωτημάτων στο γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, για θέματα αρμοδιότητας αποκλειστικά της Γενικής Γραμματείας. 4. Αποφάσεις και έγγραφα συναρμοδιότητας υπηρεσιών περισσότερων Γενικών Διευθύνσεων και Αυτοτελών Διευθύνσεων και Αυτοτελών Τμημάτων της Γενικής Γραμματείας. 5. Αναπομπή υποθέσεων για επανεξέταση από τη Διοίκηση ή τα αρμόδια συλλογικά όργανα. 6. Απαντήσεις σε αιτήματα επανεξέτασης, υπομνήματα, αναφορές, παράπονα ή καταγγελίες πολιτών κατά ενεργειών, πράξεων ή παραλείψεων και αποφάσεων υπηρεσιακών οργάνων της Γενικής Γραμματείας ή των αποκεντρωμένων και εποπτευόμενων από αυτήν υπηρεσιών. 7. Χορήγηση κανονικών, φοιτητικών, σπουδαστικών, επιμορφωτικών, ειδικών και αναρρωτικών αδειών,

αδειών χωρίς αποδοχές και λοιπών αδειών, πλην των ειδικών και αναρρωτικών αδειών της παρ. 8 του άρθρου 11 της παρούσας, στους Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων και Αυτοτελών Διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας, στους Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης, καθώς και στους Προϊσταμένους Αυτοτελών Τμημάτων και Γραφείων που δεν υπάγονται σε Γενική Διεύθυνση, όπως αυτές προβλέπονται από το νόμο. 8. Διακοπή αδειών υπηρεσιακής εκπαίδευσης με αποδοχές σε ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 9 του ν. 3391/2005 (ΦΕΚ 240 Α'), όπως εκάστοτε ισχύει, λόγω ολοκλήρωσης του κύκλου σπουδών για τον οποίο χορηγήθηκαν. 9. Σχετικά με τη βαθμολογική ένταξη και τα Ατομικά Δελτία Βαθμολογικής Κατάταξης Υπαλλήλου (Α.Δ.Β.Κ.Υ.) και τα Ατομικά Δελτία Κατάταξης Υπαλλήλου σε Μ.Κ. (Α.Δ.Κ.Υ.), λόγω υπηρεσιακής εξέλιξης ή μεταβολής για την οποία γνωμοδότησε το Κεντρικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Διοικητικού Προσωπικού (Κ.Υ.Σ.Δι.Π.). 10. Έκδοση καταλογιστικών πράξεων, για περικοπές αμοιβών, που απορρέουν από την εφαρμογή συμβάσεων προμήθειας εξοπλισμού και από προτάσεις των επιτροπών παραλαβής ειδών εξοπλισμού και από οποιαδήποτε άλλη αιτία μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 11. Αποφάσεις ανάθεσης έργου ή προμήθειας και αποφάσεις έγκρισης ή αναγνώρισης κάθε φύσης δαπάνης από τον τακτικό προϋπολογισμό ή τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, από του ποσού των 60.000,01 ευρώ, μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 12. Αποφάσεις έγκρισης διενέργειας μειοδοτικών διαγωνισμών και κατακύρωσης των αποτελεσμάτων τους για κάθε φύσης έργα, περιλαμβανομένων και των κτιριακών, που πραγματοποιούνται σε βάρος των πιστώσεων του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων όταν ο προϋπολογισμός των έργων αυτών είναι από του ποσού των 60.000,01 ευρώ μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 13. Υπογραφή συμβάσεων, η αξία του αντικειμένου των οποίων ανέρχεται από του ποσού των 60.000,01 ευρώ μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 14. Αποφάσεις συγκρότησης επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών προμηθειών, επιτροπών εξέτασης ενστάσεων, επιτροπών παραλαβής και εκτέλεσης έργου ή εργασιών και προμηθειών από του ποσού των 60.000,01 ευρώ μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 15. Αποφάσεις έγκρισης συγκριτικών πινάκων των εκτελούμενων έργων από του ποσού των 60.000,01 ευρώ μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 16. Προτάσεις στον Υπουργό για την κατάρτιση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. 17. Αποφάσεις έγκρισης πάσης φύσης δαπάνης, έκδοσης και παράτασης ενταλμάτων προπληρωμής, όταν είναι από του ποσού των 60.000,01 ευρώ μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 18. Έγγραφα και αποφάσεις που αφορούν στη μεταβίβαση πιστώσεων σε Δευτερεύοντες διατάκτες του Υπουργείου με επιτροπικά εντάλματα, μέχρι του ποσού

αρμοδιότητάς του. 19. Αποφάσεις χορήγησης, τροποποίησης, και μεταβίβασης αδειών ιδιωτικών σχολείων. 20. Χορήγηση άδειας άσκησης ιδιωτικού έργου με ή χωρίς αμοιβή στους υπαλλήλους της Γενικής Γραμματείας, πλην των Γενικών Διευθυντών. 21. Χορήγηση άδειας κατοχής δεύτερης θέσης. 22. Αποφάσεις μεταφοράς πιστώσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στον προϋπολογισμό των Περιφερειακών Υπηρεσιών Εκπαίδευσης μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. 23. Έγκριση μετακίνησης εκτός έδρας των Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, των Συντονιστών Εκπαίδευσης, Επιθεωρητών Ευρωπαϊκών Σχολείων και Περιφερειακών Διευθυντών Εκπαίδευσης, όπου απαιτείται. 24. Έγκριση μετακίνησης εκτός έδρας των Προϊσταμένων Αυτοτελών Διευθύνσεων και Αυτοτελών Τμημάτων που δεν υπάγονται σε Γενική Διεύθυνση, όπου απαιτείται. 25. Έγκριση υπερεργασίας προϊσταμένων Διευθύνσεων και Τμημάτων και υπαλλήλων της Γενικής Γραμματείας, ύστερα από εισήγηση Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Διεύθυνσης ή Αυτοτελούς Τμήματος αρμοδιότητάς του, που δεν υπάγεται σε Γενική Διεύθυνση. 26. Έγκριση προγράμματος φιλοξενίας εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και Διεθνών Οργανισμών. 27. Έγκριση συμμετοχής σχολικών μονάδων σε εκδηλώσεις, διενέργεια εράνων, ομιλίες και λοιπές εκδηλώσεις, όπου προβλέπεται. 28. Εγκρίσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ημερίδων, διεξαγωγής έρευνας και άδειας εισόδου σε σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. 29. Έγκριση επίσκεψης φορέων ή ιδιωτών στις σχολικές μονάδες, όπου προβλέπεται. 30. Ερωτήματα σε Φορείς ή υπηρεσίες αρμοδιότητας άλλων Υπουργείων. 31. Ενημερωτικά σημειώματα για απαντήσεις σε θέματα κοινοβουλευτικού ελέγχου, διά μέσου του Αυτοτελούς Τμήματος Κοινοβουλευτικού Ελέγχου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. 32. Έγκριση χορήγησης στατιστικών στοιχείων, πέραν των δημοσιευμένων, προς ενδιαφερομένους κατόπιν υποβολής εγγράφως αιτιολογημένου αιτήματος. Β) Οι Γενικοί Γραμματείς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προβαίνουν για θέματα αρμοδιότητάς τους, σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την πραγματοποίηση δαπανών από το ποσό των 60.000,01 ευρώ και μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ και ενεργούν ως κύριοι διατάκτες αυτών. Ειδικότερα, για δαπάνες για ενέργειες που απαιτούνται για τη μεταβολή ή ανακατανομή πιστώσεων του προϋπολογισμού, ενεργούν ως κύριοι διατάκτες αυτών μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ. Για δαπάνες γενικού ενδιαφέροντος που αφορούν περισσότερες της μίας Γενικές Διευθύνσεις, η υπογραφή της σχετικής απόφασης ανάληψης ανατίθεται, μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ, στον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ενώ για δαπάνες γενικού ενδιαφέροντος που αφορούν περισσότερες της μίας Γενικές Γραμματείες η υπογραφή της

σχετικής απόφασης ανάληψης παραμένει, ανεξαρτήτως ποσού, στον Υπουργό. Προκειμένου να επιτευχθεί η ορθή εκτίμηση της αναγκαιότητας κάθε δαπάνης, η έγκριση αναγκαιότητας για δαπάνες μέχρι του ποσού των 200.000,00 ευρώ ανατίθεται στους Γενικούς Γραμματείς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αντίστοιχα, για δαπάνες άνω του ποσού των 200.000,01 ευρώ, η έγκριση αναγκαιότητας παραμένει στον Υπουργό».

Περαιτέρω, τα άρθρα 33 επ. του ν. Ν 4692/2020 προβλέπουν την διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Με βάση τις διατάξεις αυτές, η αρμοδιότητα του προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου και του σχεδιασμού συλλογικών δράσεων και ερευνητικών διαδικασιών, καθώς και καθορισμού του τρόπου υλοποίησής τους ανατίθεται στον Σύλλογο Διδασκόντων κάθε εκπαιδευτικής μονάδας. Είναι δε χαρακτηριστικό, ότι το σύνολο της διαδικασίας ανατίθεται στον Σύλλογο Διδασκόντων, ο οποίος θέτει, για τα θέματα που θα επιλέξει, συγκεκριμένους και σαφείς στόχους για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού-διδασκτικού έργου, καθώς και της οργανωτικής/διοικητικής και εκπαιδευτικής λειτουργίας της σχολικής μονάδας, σχεδιάζει τις συγκεκριμένες δράσεις που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων που τίθενται, προσδιορίζει τις διαδικασίες και εξειδικεύει τα μέσα που θα αξιοποιήσουν ο Διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας και ακολούθως παρακολουθεί και αξιολογεί την υλοποίηση των στόχων αυτών, ιδίως με τη χρήση ποιοτικών κριτηρίων, που μπορούν να εστιάζουν, μεταξύ άλλων, σε μεταβολές αντιλήψεων και πρακτικών. Από την διατύπωση των εν λόγω άρθρων είναι σαφές, ότι ο Σύλλογος Διδασκόντων ορίζεται από τον νομοθέτη ως αρμόδιο και αποφασιστικό όργανο στα πλαίσια της διαδικασίας. Αντίστοιχα, από τις ίδιες ως άνω διατάξεις προκύπτει ότι ο νομοθέτης ουδόλως προβλέπει στάδιο ελέγχου των ασκούμενων εκ μέρους το Συλλόγου Διδασκόντων αρμοδιοτήτων, όπως αυτές αναλυτικά περιγράφονται. Πολύ δε περισσότερο, ουδόλως αναγνωρίζεται από τις ως άνω διατάξεις αρμοδιότητα κρίσεως ή αξιολόγησης του περιεχομένου των σχεδιαζόμενων από τον Σύλλογο Διδασκόντων δράσεων προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου και πραγματοποίησης συλλογικών δράσεων και ερευνητικών διαδικασιών όπως και αρμοδιότητα αναπομπής. Σχετική αρμοδιότητα ελέγχου του περιεχομένου των εν λόγω δράσεων δεν αναγνωρίζεται, ομοίως, από τις διατάξεις δυνάμει των οποίων ανατέθηκαν και ασκούνται οι αρμοδιότητες στους Γενικούς Γραμματείς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και δη στον Γενικό Γραμματέα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής.

Διοικητικό δε όργανο, το οποίο ενεργεί καθ' υπέρβαση των αναγνωρισμένων σε αυτό αρμοδιοτήτων, εκδίδει ακυρωτές διοικητικές πράξεις, χωρίς να αποκλείεται η ύπαρξη πειθαρχικών και ποινικών ευθυνών.

III. Επί της απαντήσεως, που αρμόζει στο ερώτημα, που ετέθη.

Με βάση τα ανωτέρω, προκύπτει ότι από τις οργανικές διατάξεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αλλά και από τις διατάξεις, που διέπουν την επίμαχη διαδικασία, αρμοδιότητα άσκησης ελέγχου, εκφοράς κρίσεως αναφορικά με το περιεχόμενο της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων αλλά και αναπομπής αυτής για νέα κρίση δεν αναγνωρίζεται στον Γενικό Γραμματέα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής.

Παραμένω στην διάθεση σας.

Μαρία Μαγδαληνή Τσίπρα
Δικηγόρος